

Børn, internettet og sociale medier: Forbud, formaninger eller dialog?

Psykolog Kuno Sørensen

LANDSKONFERENCE FOR
SUNDHEDSPLEJERSKER
17. AUGUST 2020

 Red Barnet

1

Er vi for bekymrede?

 Red Barnet

<https://www.youtube.com/watch?v=qaIPxLqXqqM&t=4s>

2

Populære blandt børn

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/12-digitale-medier-boern-er-paa-og-hvordan-de-kan-komme-galt-af-sted>

3

Vi er sociale væsener

Vi er ikke noget i kraft af os selv, men i kraft af de sociale relationer vi har

Når vi foretager os noget, så har det kun betydning, hvis der er andre der ser, hører og reagerer på det.

Det er det sociale samspil der udvikler os og gør os til den vi er

4

Nye sociale redskaber til rådighed

Børn og unge laver det samme som de altid har gjort, forskellen fra "gamle dage" er, at det i højere grad sker online og offentligt:

- er tilgængelige for vennerne
- laver aftaler med vennerne
- deler oplevelser med vennerne gennem links og billeder
- kommenterer hinanden og udvikler fælles identitet
- er socialt sammen, snakker, møder nye venner og kærester

I ud af 3 bruger online mulighederne til at skrive eller tale om private ting, som de ellers ikke ville sige ansigt til ansigt med en anden.

5

At være online er nødvendigt

Børns, herunder også klassens, fælles referencer flytter sig mere og mere ud på nettet.

Hvis man ikke bruger Facebook, Snapchat, Instagram eller et af de andre sociale medier, som f.eks. børnene i klassen benytter, så kan man ikke følge med og bliver f.eks. ikke inviteret med til alle de sociale ting der foregår.

At lukke af for barnets telefon og internetadgang er en moderne form for stuearrest.

6

Den første mobil, hvornår?

Danskerne svarer, at børn skal have deres første telefon når de er **10,6 år** gamle og går i 4. klasse. Men en analyse viser, at de faktisk typisk er **8,5 år** gamle når de får den første mobil.

<https://meremobil.dk/2018/11/foerste-mobil-hvornaar-skal-barnet-have-det/>

7

Skærm og trivsel

VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Danske børn og unge har et relativt højt skærmforbrug i forhold til de lande, vi sammenligner os med. Og unge, der mistrives eller føler sig ensomme, er mere tilbøjelige til at bruge mere tid ved skærmen, end dem, der trives godt.

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/boern-og-unges-trivsel-og-brug-af-digitale-medier-15089/>

8

Hvad er 'skærmtid'?

Kvantitet eller kvalitet?

Læse beskeder/korrespondancer (e-mail, sms, Messenger m.m.)

Søge efter **informationer** (Google, Bing, Yahoo, Youtube m.fl.)

Læse 'bøger' (faglitteratur, skønlitteratur (f.eks. Mofibo))

Skrive (tekster, opgaver, lektier m.m.)

Se film og videoer (Netflix, HBO, Dr.dk, Tv2 play, Youtube m.fl.)

Spille spil (alene, sammen med en anden, sammen med mange)

Sociale medier (Snapchat, TikTok, Instagram m.fl.)

Producere indhold (videodagbog, instruktionsvideoer m.m.)

Kommunikere via video (Messenger, Skype, Teams, Google Meet m.fl)

9

Digitale medier ændrer mobbemønstre

Ingen fred efter skole

Ikke nok at "gå hjem og lukke døren"

Det står der også i næste uge!

Offentlig ydmygelse

Ord og handlinger kan ses af en bredere kreds

Anonymitet skaber usikkerhed

Hvad er afsenders identitet?

Uden ansigt og kropssprog!

Usynlig for voksne/andre

"Bag cykelskuret" og "den hemmelige klub"

Sker nu også på nettet

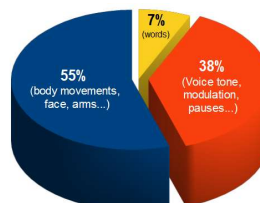

10

Kommunikation online

På e-mail, sms og chat skal man klare sig uden kropssprog

Mennesket bag kan blive usynligt

Skriver jeg med skærmen eller med den jeg forestiller mig?

11

Seksuelle overgreb

En definition

Når børn og unge bliver involveret i seksuelle aktiviteter,

som de, på grund af deres alder og udviklingsniveau,

ikke fuldt ud kan forstå eller overskue konsekvenserne af,

og derfor ikke er i stand til at give samtykke til.

Handlingerne er i strid med samfundets normer

12

Grooming

En definition

En proces

hvor den ældre og mere erfarne krænker
bruger forførelse, manipulation, løgne og ros
samt påfører ofret ansvar og skyldfølelse,
for derigennem at kunne få ofret til
(tilsyneladende frivilligt)

at medvirke i seksuelle aktiviteter,
der skal tilfredsstille krænkeren

13

Grooming processens faser

1. Kontaktskabende fase
2. Opbygning af 'venskabet'
3. Risikovurderinger
4. 'Den eneste ene' fasen
5. Den seksuelle fase
6. Det seksuelle overgreb
6. Hemmeligholdelsen

<https://redbarnet.dk/media/11157/hvor-slem-ka-det-vaere.pdf>

14

En helt almindelig tirsdag

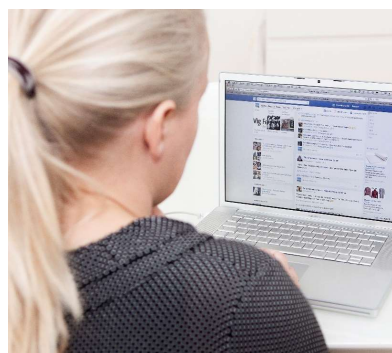
<https://www.youtube.com/watch?v=SnCvGTntlVI>

15

Falsk tryghed

At sidde på sit eget værelse
giver en falsk tryghed af at
være beskyttet

Han kan jo ikke røre ved mig
Jeg kan jo altid bare slukke

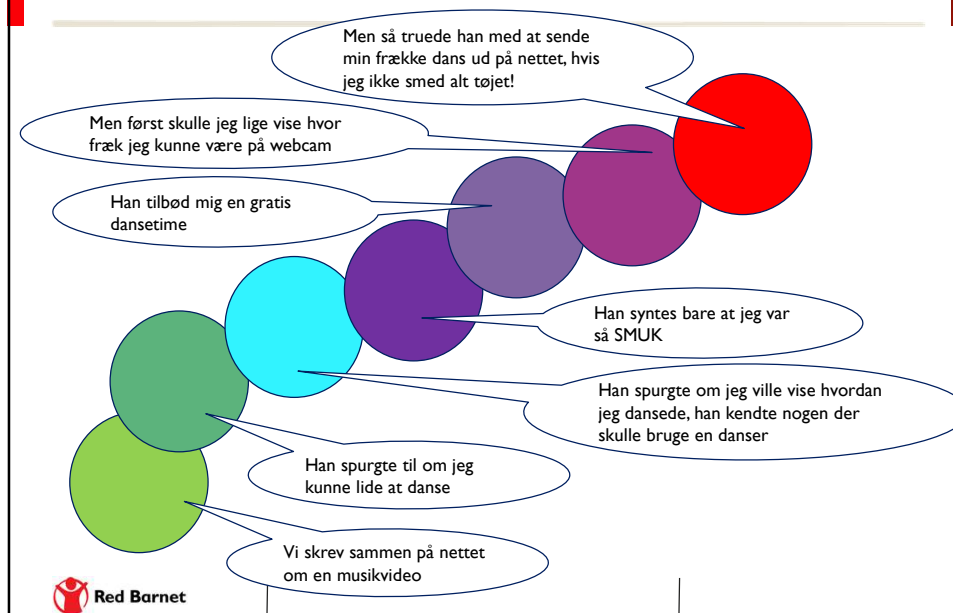

Barnet har ikke forståelsen af, at den psykiske
manipulation (grooming processen) virker gennem
medierne

16

Et eksempel på grooming proces

17

Hvilke børn kan blive ofre?

Alle børn kan blive ofre for en seksuel krænker, både i og uden for familien

Børn med lavt selvværd og dårlige sociale relationer er ekstra modtagelige for groomingens teknikker

Unge teenagepiger særligt udsatte for online krænkere

18

Billeder – hvor og hvornår?

Billeder, der tages og deles frivilligt i en seksuel- eller dating sammenhæng. (Tilhører privatlivet)

Billeder der tages uden den/de omfattedes viden og deles (Omklædning, toiletter, skjult kamera m.m.)

Billeder der tages i forbindelse med grooming-proces (Som et element i en seksuel udnyttelse)

Billeder, der tages under (oplevet) gruppepres, (F.eks. Flertalsmisforståelse, afprøvning af hinandens grænser)

Billeder, der tages under afpresning eller trusler (Afpresning f.eks. gennem malware)

19

Hele familien skal se

<https://www.youtube.com/watch?v=eGI0-v7Wmms>

20

Hvad mener børnene selv?

21

Digitale sexkrænkelser blandt unge

Svar fra 13 – 17-årige

6% Har oplevet at få et intimt eller nøgenbillede delt uden deres samtykke

24% Har oplevet, rygtesspredning på nettet om deres seksuelle adfærd.

5% Har oplevet at nogen har brugt seksuelle billeder af dem til at true eller afpresse dem.

27% Har oplevet, at få uønskede seksuelle kommentarer til billeder de har lagt op.

Red Barnet

<https://redbarnet.dk/skole/sikkerchat/fagpersoner/projekt-deshame/>

22

Anonym Rådgivning

- Individuel hjælp til sletning
- Slettevejledninger
- Psykologisk førstehjælp
- Kontakt til myndigheder/ sociale medier
- Forebyggende hjælp og vejledning

25

Hvad siger vi så?

Du skal lade være med!

DU MÅ IKKE !!!!

Kamera telefon forbudt

Internet

Hvis du **gør**, så skal jeg ...

26

Skab i stedet alliancen

Kom og lad os snakke om det, hvis du oplever at:

Se billeder eller film, som du synes er ulækre eller skræmmende
 Blive kontaktet af nogen, som er ude på at narre eller snyde dig
 Gøre noget, som du bagefter fortryder
 Nogen skriver grimt om dig eller andre
 Nogen beder dig om eller lover dig penge
 Nogen truer dig eller andre

Så kom og sig det.

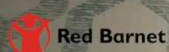
Vi finder ud af det sammen

27

SoMeDigMig

Ny app til forældre om børns digitale verden

Hej og velkommen til denne lille præsentation af vores nye app SoMeDigMig.

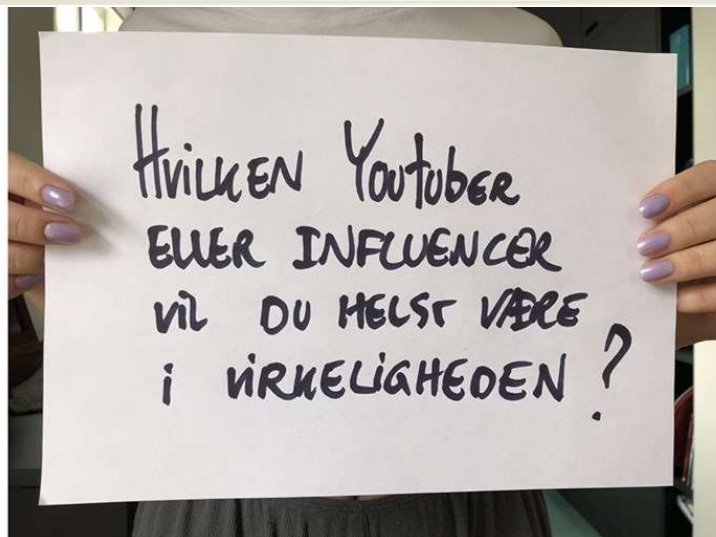

<https://www.facebook.com/redbarnet/videos/216025992802673/>

28

SoMeDigMig

Ny app til forældre om børns digitale verden

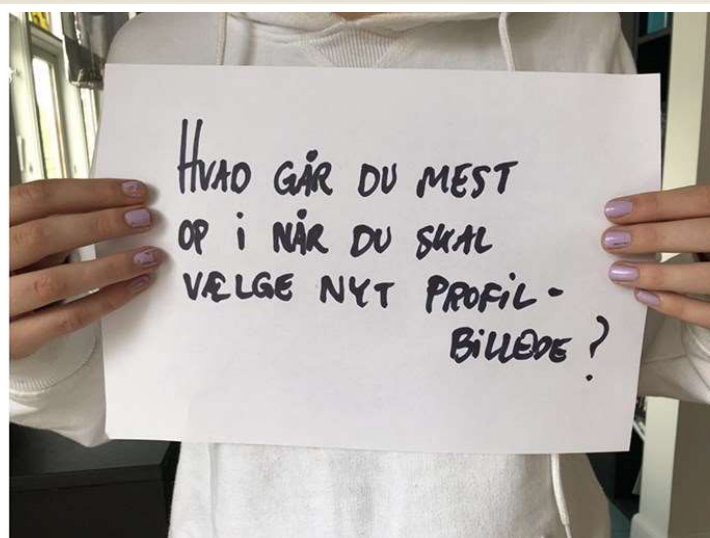

<https://redbarnet.dk/foraeldre/somedigmig/>

29

SoMeDigMig

Ny app til forældre om børns digitale verden

30

redbarnet.dk/sikkerchat

redbarnet.dk/sletdet

redbarnet.dk/skole

redbarnet.dk/anmelddet

redbarnet.dk/rapporter

Sletdet

SikkerChat

SKOLE

AnmeldDet

 Red Barnet

Kuno Sørensen
ks@redbarnet.dk

31

TAK

 Red Barnet

32